

TOCATS DE L'ALA

ELVIRA NADAL

anem

Tocats de l'ala

anem

TOCATS DE L'ALA

ELVIRA NADAL

anem
EDITORS

anem EDITORS

Tocats de l'ala

© Elvira Nadal

© D'aquesta edició:

Anem Editors, Encamp-Montellà, juny del 2026

Edició: Josep Enric Dallerès

Disseny i maquetació: Oliver Vergés Pons

Correcció i revisió: MCM

www.anemeditors.com

DL AND.383-2026

ISBN 978-84-18865-66-4 (Anem Editors, SL)

ISBN 978-99920-84-06-9 (Anem Editors, SL)

Imprès a GoPrinters (la Seu d'Urgell)

Tots els drets reservats. Sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, queden prohibides les reproduccions totals o parcials d'aquesta obra a través de qualsevol procediment. Dirigiu-vos al CEDRO <www.cedro.org> si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals d'algun fragment d'aquesta obra o per a qualsevol ús similar.

*A totes les persones que han pogut
sentir-se estigmatitzades. A totes elles,
i a les que per desconeixement les
han jutjat, els dedico aquest llibre.*

JOFRE

El murmuri de veus que sento em fa pensar que no soc a casa ni al meu llit. Sol, des que la Mei em va deixar. Vull recordar què ha passat, però tinc el cap com un timbal. Intento obrir els ulls amb la sensació que una grapa cosida a les parpelles m'impedeix separar-les.

Amb prou feines ho aconseguixo. Continuo sense saber on soc. La visió borrosa que pateixo m'obliga a tancar els ulls de nou.

Sobre el braç dret noto una pressió. No suporto que em toquin i intento apartar la mà amb brusquedat, però no puc. Estic lligat. Unes corretges em subjecten els canells. I torno a obrir els ulls, ara sí, conscient que el que passarà a continuació no serà agradable. Gens agradable!

Del sostre penja una bombeta escarransida. I em fixo en l'individu que m'ha volgut palpar el braç. M'observen més rostres desconeguts al voltant del llit. Tinc mal de cap i molta set. I no soc capaç d'enfocar la vista.

Les bates blanques de tots aquests tipus que no em treuen l'ull de sobre m'adverteixen que estic en una habitació d'un hospital o d'un centre mèdic.

Utilitzen un llenguatge científic que no entenc. El que més em sobta és que parlen de mi com si no hi fos, em miren sense veure'm i es donen copets de colze, mentre escriuen en uns fulls enganxats en unes planxes metàl·liques.

Un d'ells m'observa amb cara de fàstic i em deixa les anotacions damunt dels peus, i em molesta en tirar-me la flassada.

Em sento com una espècie en extinció, una bèstia rara que no sé per quins set sous crida l'atenció d'uns professionals que no m'han presentat.

—Què està passant? —em sento preguntar amb una veu que no soc capaç de reconèixer com a pròpia—. Qui zon voztès i què volen?

Enraono com si fos un gripau, em noto la boca pastosa, seca, va per lliure. He perdut el control de gairebé tot.

He aconseguit que deixin d'escriure i de parlar entre ells i tornin a enfocar els esguards cap a mi.

—Benvingut al món dels vius, Jofre! Fa quaranta-vuit hores que dorms. Ja començàvem a patir per tu!

Intento fixar-me en el que ha enraonat. Una placa de plàstic, enganxada amb un imperdible a la butxaca de la bata, l'identifica. No puc llegir bé les lletres del seu nom i suposo que càrrec. No cal que m'esforcï, però.

—Soc el doctor Pons i aquest és el meu equip. Vas arribar en un estat etílic important i, com ja t'he dit, fa dos dies que dorms. Si col·labores amb nosaltres, sortiràs del centre més aviat que si no ho fas.

—Oztia puta! Com diu? M'eztà amenaçant? —li pregunto perdent les formes.

—No pots parlar correctament perquè des que ets aquí t'hem anat sedant perquè poguessis descansar bé —respon un altre dels estaquirots. I es presenta—. Jofre, soc en Pau Martínez, el psicòleg responsable de la planta d'aguts.

—En Martínez —torna a engegar en Pons— t'explicarà les normes de funcionament del centre. Jo soc un dels psiquiatres i el director de tot això. Els professionals passem visita els matins. Ens interessa que compleixis els horaris establerts, que et dutxis cada dia i que participis en les activitats que s'organitzen per als pacients.

—També t'anirà bé —el psicòleg torna a tenir dret de paraula— relacionar-te amb els altres usuaris de la clínica.

Necessito deixar de sentir bajanades. M'intenten explicar conceptes que en ma vida he sentit, sedació, aguts, psicòlegs... què carai hi faig, aquí, envoltat de persones que mai no he vist, que haig d'obeir i que, a sobre, em parlen com si fos idiota!

Em tutegen amb una familiaritat a la qual no estic acostumat i vull mantenir les distàncies. Si ell és el doctor Pons, jo soc el senyor Ambatlle. Què coi s'han cregut, aquests setciències!

—Hauríem d'anar passant, arribarem tard a la reunió de coordinació. —Intueixo que el doctor Pons mana molt. Alt i carregat d'espatlles, deu estar al voltant de la cinquantena. Arrossega les paraules quan parla i utilitza un to baix i greu que fa que entendre'l no sigui fàcil.

Només el psicòleg, en Martínez, es queda amb mi. No sé què voldrà explicar-me, però vull que marxi,

intento aixecar el canell per veure l'hora, i recordo que continuo lligat. M'adono que l'Omega Seamaster que em vaig comprar amb el primer sou i que no m'he tret mai més des que vaig sortir de la rellotgeria ha desaparegut.

—On és el meu rellotge, collons! —reclamo indignat—. No puc funcionar sense saber l'hora!

En Martínez, indiferent i mut, espera que continuï protestant. Jo he donat la conversa per acabada, però ell m'interroga aixecant les celles. Les té gruixudes, ben definides, i un nas gros al mig del rostre que em recorda una sèrie que miràvem amb la Mei en què sortia un personatge peculiar. El cap rodó, la cara molt blanca, els llavis prims i els ulls clars i una mica sortits. Inspirat pel serial, el rebatejo. A partir d'ara serà en Mister Bean.

—Ja has acabat de queixar-te? —demana en Bean.

—Vull saber què hi faig aquí —exigeixo amb la boca encara pastosa.

—La teva filla et va ingressar fa dos dies. La situació era insostenible pel que ens va explicar. Quan estiguis en condicions, ja parlarem amb calma de tot el que t'ha passat i què és el que ha fet que et convertissis en un alcohòlic.

Renoi! Aquest paio va fort! Què deu saber ell dels problemes que tinc per etiquetar-me com a alcohòlic? Trobo que es passa. Estic cansat per discutir en aquest moment.

—I aquest centre... què és? A qui ingresseu, aquí?
—Intento una petita conciliació.

—Doncs pacients com tu, gent que té problemes mentals, d'addicció a les substàncies tòxiques com

l'alcohol i drogues, persones amb depressió... ja t'ho anirem explicant a poc a poc —em respon amb una veu aguda bastant desagradable.

—Algú ha comptat amb mi? Que no es tracta de la meua vida? No sé què hi faig, aquí! —Els cabells rinxolats se'm fiquen dins dels ulls i em fan nosa. Faig el gest d'acostar la mà a la cara, però la corretja que em subjecta el canell no me la deixa moure. A l'altra, hi porto la via.

—Estàs lligat perquè estaves molt neguitós quan vas arribar al centre —es justifica en Martínez—. Perquè no patissis el *delirium tremens*, t'hem sedat i així has pogut descansar.

Intento aixecar-me amb ràbia, però em faig mal al braç on tinc l'agulla clavada. Mister Bean, inquiet, veig que toca un timbre.

—No sé dormir de panxa enlaire! —crido—. Deslligueu-me! Que us penseu que podré marxar d'aquesta presó, estacat com m'heu deixat?

Entra una infermera de rostre seriós. Contràriada, espera la consigna del seu superior, el meu amic psicòleg.

—Posa-li més Orfidal i deixem-lo descansar —li ordena—. De moment, ja té prou informació.

—Perdona, Martínez, jo no puc donar res sense l'autorització d'un psiquiatre. I tu no n'ets, que jo sàpiga. Els psicòlegs no podeu receptar, només escoltar.

En Bean marxa encès d'ira tancant la porta de cop. I la infermera fa un gran sospir mentre em deslliga i puc canviar de posició. Perdre de vista el gamarús d'en Bean ens reconforta a tots dos. Tot seguit també desapareix i em quedo sol.

Ara per ara, només trobo a faltar el Raig, el meu gos confident, company i amic, que també l'han apartat del meu costat. Em venen unes ganes boges de veure'l, d'acariciar-lo, d'abraçar-lo. L'únic que pot comprendre els meus silencis i la meva tristor. Quina complicitat que tenien la Mei i en Raig! El que donaria per poder tornar enrere abans de l'accident!!!

La darrera conversa que vaig tenir amb la Mei és recurrent. La recordo gairebé tota, fil per randa.

—Jofre! —em va avisar la Mei—. No pots anar a sopar així. Portes tota la tarda amb el mocador a la mà i el nas que no et para de rajar.

—No vull que marxis sola, amb el mal temps que s'ha girat i el fred que fa. A més, comença a nevar.

—No pateixis —m'intentava convèncer ella—, em ve de gust anar a trobar els amics de vela. Hi vaig una estona i torno d'hora.

Era especialista a fer fàcils les situacions més complicades que poguessin sorgir. I, com sempre que se li ficava una idea al cap, aconseguia el que es proposava, va marxar.

Quan em vaig despertar de matinada, suat per la febre i amb convulsions, vaig intuir que alguna cosa greu passava. La Mei no havia tornat. Al seu mòbil em sortia la bústia de veu. Em vaig aixecar i vaig baixar les escales velles de fusta amb el Raig, el nostre gos llaurador negre com si fos etiòp, i bo com un

missioner de l'Àfrica, que em perseguia contrariat per haver-lo despertat a mitjanit.

Vaig preparar una cafetera mentre mirava per la finestra de la cuina com queien els flocs de neu. Vaig obrir la porta al Raig per si volia sortir, però quan va veure el mantell blanc que tapava l'empedrat de l'era, va girar cua, va tornar a entrar i es va fer un rebrec en el seu jaç. I sonà el telèfon.

—Senyor Ambatlle? Soc del grup d'investigació d'accidents de trànsit —vaig haver de seure en una cadira de la cuina—, de la policia, inspector Cerni Naudi.

—Per què em truca a aquestes hores? —Només intentava alentir la comunicació del policia.

—És l'home de la senyora Remei Guinart, oi?

—Què ha passat? —Vaig tenir un baticor.

—La seva dona ha patit un accident.

—Està ferida? L'heu portat a hospital? Puc parlar amb ella? Que s'hi posi!

—Senyor Ambatlle, està sol a casa? —demanà l'inspector.

—Vol deixar de preguntar i dir-me què ha passat? —vaig implorar.

—La seva dona no ha pogut superar les ferides de l'accident que ha patit i és morta.

La notícia em trasbalsà. No recordo pràcticament res després de la maleïda trucada. Només gent que entrava i sortia de casa preguntant obvietats. L'única cosa real de tota aquella història era que la Mei ja no hi era. S'havia matat en un terrible accident en

què un jove conductor inexpert havia derrapat amb el cotxe i la va fer sortir de la carretera de Canillo a Encamp, a l'altura de Racons.

Els pensaments intrusius em continuen perseguint a totes hores. Ara, però, l'escenari ha canviat. L'espai es limita a una habitació de dos llits individuals i articulats, lluny dels meus objectes i records. I el mal de cap que persisteix.

Gaudeixo del privilegi de tenir el llit del costat buit, de moment. Espero que no m'hi entatxonin ningú. Des que em vaig casar, només he compartit l'habitació amb la Mei i abans dormia sol.

La porta de l'habitació s'obre de cop i una nova infermera em torna a tutejar amb un volum de veu com si fos sord. Quina mania que tenen algunes persones de dirigir-se als vells com si fóssim imbècils! Creuen que com més bramin, més els entendrem... M'estira el braç i em pren la pressió.

—No estic pas malalt! —Ara soc jo el que crido.

Fa una cara de pomes agres que reflecteix el seu estat d'ànim. Em destrossa amb la mirada i prefereixo callar. Com més aviat se'n vagi millor.

Torno a quedar-me sol amb totes les meves càbries.

Només m'aixecava del llit per visitar el moble bar i omplir-me el got de ginebra. Al matí ni em molestava a apujar les persianes. Com a llum, tenia una bombeta sobre la tauleta de nit sempre encesa. La foscó s'havia convertit en la meua nova companya que callava tot allò que veia.

La idea de la Ruth d'emportar-se el Raig va ser la pitjor decisió que va prendre després de la mort de la seva mare.

No vaig deixar que la meva filla toqués res, així podia mantenir l'esperança que la Mei en qualsevol moment trauria el cap per la porta amb una d'aquelles rialles encisadores que em tenien enamorat com des del primer dia.

No havia tornat a sortir al jardí des que la Ruth em va prendre el Raig. Feia molts dies que no em dutxava i portava els mateixos calçotets. Els cabells llargs, enredats i ara també greixosos se'm ficaven dins dels ulls. M'havia acostumat a la pudor de tancat que feia la casa. La nevera era pràcticament buida, només amb restes de menjar podrit. La pols reposava sobre els mobles sense que res ni ningú no obstaculitzés el seu descans.

Somiava que sonaven campanes, quina manera de repicar més animada! I de cop hi vaig caure, era el timbre de la porta del carrer. Algú s'havia deixat el dit enganxat a l'interruptor.

Descalç, vaig anar a obrir la porta. L'empenta que em va donar per poc no em va fer caure. La Ruth tenia el costum de no agafar mai les claus quan venia a visitar-nos.

Caminava al meu darrere intentant adaptar el seu pas al meu ritme, lent, molt lent.

Vaig tornar a l'habitació. Mentre m'asseia al llit desfet, la meva filla, remugant, va obrir totes les finestres i persianes i, sense dir ni burro ni ase, va sortir al balcó. A través del vidre, vaig veure com agafava el mòbil de la butxaca i es posava a parlar.

No la podia sentir, però pel cap cot i les espatlles enfonsades vaig intuir que la conversa no era agradable. Anava vestida amb uns texans vells i un anorac que em va semblar haver-l'hi vist posat a la Mei. Si fa no fa, feien la mateixa talla.

La Ruth, amb qui de veritat s'havia entès sempre, era amb sa mare. La Mei m'havia traslladat més d'un cop que em considerava un pare egoista, excèntric i extravagant.

Quan va tornar a entrar, jo continuava assegut al llit amb el got de ginebra a la mà.

—Pare, dutxa't i vesteix-te. He parlat amb el doctor Pons i ens espera a la seva clínica. Crec que és millor marxar d'Andorra, en un centre on no et coneguin.

—No penso anar enlloc —vaig respondre—, marxa, que ja tens prou feina. No sé per què has hagut de pujar de Bellaterra. Estic bé.

—Pare, no t'abandonaré en aquestes condicions. Estàs fet un nyap, si la mare et veiés així...

—Deixa la mare tranquil·la, no vull viure, no sense ella, oblida'm —vaig suplicar-li en un to que gairebé no se'm sentia.

Amb la mà, la Ruth em va acaronar el braç i, desfet, no vaig poder aguantar el plor. Em va ajudar a aixecar i ens vam abraçar. No recordava la darrera vegada que havia tingut contacte físic amb ella, quan va morir la Mei no se'm va acostar. Ara em donava copets a l'esquena movent la mà amunt i avall, com si em fregués. Era un dels costums que s'havien posat de moda, semblava que et volguessin treure la pols encara que no en tinguessis. La Ruth era com jo, esquerra

i feréstega, en això ens assemblàvem. Ni quan festejava amb en Jaume l'havia vist mai amorosa.

En portava alguna de cap: intentava conduir-me al seu terreny. Li costava tant com a mi mostrar les emocions i el seu costat més humà. Ara, feia un esforç notable per intentar convèncer-me que el millor per a mi, o per a ella, vaig dubtar, era que no posés entrebancs en la decisió que ja havia pres, des de feia dies, de portar-me a la clínica on ella quedaria lliure de la seva responsabilitat, com a filla, de deixar-me sol i abandonat.

—A una clínica?, per què em vols dur a un centre mèdic, si no estic pas malalt? No penso marxar d'Andorra.

—Pare, és un lloc que me n'han parlat molt bé. Fan desintoxicacions d'alcoholisme i altres substàncies, encara que també tracten persones amb problemes mentals —Tan tossuda com jo, em volia convèncer a totes passades.

—No soc pas un alcohòlic.

Em tremolaven les cames, havia perdut el control del meu cos, defugia mirar la Ruth, el cor se m'havia accelerat i no em quedaven arguments per fer-li veure que no volia marxar enlloc.

—Pare, necessites ajut professional, tu sol no te'n sortiràs, fa massa dies que estàs tancat bevent nit i dia en un estat lamentable. —La Ruth no pensava rendir-se.

—La meva vida, ja t'ho he dit mil cops, no té sentit. Punt final.

—Quan estiguis bé —va argumentar—, acceptaré que decideixis el que vulguis. Fem un tracte: deixes

l'alcohol i et cures la depressió que tens. I quan tornis a ser el de sempre, esculls què vols fer amb la teva vida.

Mentre parlava, no parava de moure's amunt i avall per la cambra. S'havia fet una cua amb una goma que portava al canell i els trets de la cara se li havien endurit. Quan volia aconseguir alguna cosa, posava la mateixa expressió que la Mei i que em tenia vençut abans de començar la negociació. La Ruth, però, era menys sensible que sa mare.

El que deia, no estava desencertat. M'estava guanyant la partida i ja no sabia quina peça moure. Intentaria un darrer intent abans de perdre definitivament la batalla.

—Torna d'aquí uns dies, filla. Haig de preparar unes quantes coses i endreçar documents.

—No, pare! No marxaré sola d'aquí.

Vaig haver-me de recolzar sobre la calaixera de l'àvia de la Mei que teníem als peus del llit. Si em va veure ensopegar, va dissimular.

—T'ajudaré a fer la bossa. —Tot eren facilitats.

Des d'aquell moment, només tinc records poc perfilats d'un anar i venir d'una habitació a una altra, mentre la Ruth anava obrint calaixos i omplia la petita maleta amb mudes i roba, alguna de nova per estrenar i que no sabia d'on havia sortit.

Vam anar amb el seu cotxe. Després de gairebé tres hores, arribàvem a un edifici als afores de Sant Cugat, la ciutat del Vallès al costat d'on vivia la Ruth i la seva família.

Enmig d'un descampat, el recinte estava protegit per una tanca que tenia tota la pinta d'estar electrifi-

cada. Una barrera amb un guarda ens va fer aturar. Després de les explicacions pertinents, ens van deixar entrar. Una construcció moderna, amb poques plantes i terreny al voltant, va aparèixer davant nostre.

—Pare, espera'm aquí que ara torno.

Vaig aprofitar que em quedava sol per tornar a fer un tragueta de la petita ampolla de ginebra que m'havia ficat a la butxaca de la jaqueta.

M'estava quedant adormit, quan van aparèixer dos fleumes. Van obrir la porta i, sense dir-me ni ase ni bèstia, em van encaixar a la cadira de rodes, em van aparcar davant de la recepció i van desaparèixer.

El mal de cap no em passa. Amb els ulls tancats no tinc tantes punxades. Em molesta la claror del sol que entra per la finestra, però no hi ha cap persiana per abaixar. Unes cortines atrotinades amb unes flors horroroses són l'única opció per aconseguir una mica més de foscor. Amb la Mei sempre ens discutíem pels porticons de casa, ella preferia despertar-se amb la llum natural. Jo m'hi vaig acostumar. I ara que no hi és, tant se me'n dona.

Sento una petita fressa que em posa en guàrdia. Obro els ulls. A l'altre llit, una dona asseguda em fita de manera descarada. Els nostres esguards es troben. No mou ni un sol múscul de la cara. És com una màscara de marbre sense cap expressivitat ni als ulls ni a la boca. Res del seu cos no sembla tenir vida. Em suen les mans i les pulsacions se m'acceleren. Qui és aquesta dona, vestida amb una túnica ampla que sembla l'arc de Sant Martí? No ha descuidat ni un sol color de la paleta d'un pintor. És grassa i desproporcionada. Amb unes ungles molt llargues pel meu gust i pintades d'un color vermell lluent. Duu un turbant al cap i molt maquillatge a la cara. Li endevino, però, uns blens rossos que li surten per sota

el mocador i que de ben segur no són el seu color de cabells naturals.

Es torna a obrir la porta i, sense que pugui donar permís per entrar, la infermera d'abans demana a la meva visitant:

—Què hi fas, aquí, Nicole?

—He vingut a fer-li companyia, està sol com un mussol.

—Au, va, marxem —ordena l'auxiliar, que l'estira pel braç i la dirigeix cap a fora. La dona, sense deixar-me d'observar, es deixa guiar—. Perdona, Jofre. La Nicole és tafanera de mena —continua enraonant la professional mentre enfilen cap a la porta.

Torno a quedar-me sol i em giro de cara a la finestra d'esquena a l'entrada. La bata em tiba i m'escanya.

—Merda de pijama! Jo dormo en pilotes! —crido sense poder-me controlar—. No penso respectar ni una més d'aquestes absurdes regles que m'esteu imposant. A la meva edat!

Tinc el cap com si la filharmònica de Viena estigués fent un concert i l'escenari fos el cervell. Començo a guipar amb més nitidesa. Em beuria un litre d'aigua per refrescar la boca pastosa. Des que m'he despertat, no he pronunciat més de dues frases seguides. El nus de l'estómac no m'abandona. Si almenys tingués la meva ginebra!!! Tremolo com una fulla de bedoll quan el vent bufa una mica. Necessito un tranquil·litzant que em faci descansar i pugui, encara que només sigui una estona, aturar tots els pensaments que m'obsessionen.

Surto al passadís. Estiro la bata com puc per no ensenyar el cul. La maniobra no és senzilla. Trobo a

faltar el meu rellotge, quin colló d'hora deu ser? Ni que fóssim en una presó. M'han robat les pertinences. En quin mal moment a la Ruth se li va acudir abandonar-me aquí?

Ensopego amb una cuidadora que porta un carretó ple de gerres i sucs. Vestida amb uns pantalons i una camisola de color blau elèctric, sembla molt més amable que la que he conegut fa una estona. Uns llavis que no deixen de somriure em tranquilitzen.

—Soc la Lúdia —es presenta—, la infermera de planta. Necessites alguna cosa? No cal que t'aixequis del llit per ara, pots trucar al timbre que tens al capçal i vindrem tan aviat com puguem.

—Tinc molt mal de cap, necessitaria algun calmant que em deixés descansar.

—Ho consulto i, si és possible, te'l porto ara mateix. Estàs patint el *delirium tremens*.

Ho havia sentit del tanoca d'en Bean.

—Una mica més d'informació la podria tenir? —demano amb ironia.

—Perdona, a voltes oblidat que estic molt familiaritzada amb tots aquests conceptes. Quan s'interromp la ingesta d'alcohol de manera brusca en bevedors que han desenvolupat una dependència física, apareix un estat de confusió entre les quatre i les setanta-dues hores següents. Es manifesta amb agitació i irritabilitat, tremolors i canvis de l'estat mental. També sol produir un son profund.

—I quants dies m'ha de durar això? —No em trobo gens bé i tot el que ha nomenat la infermera ho pateixo.

—Depèn de cada persona, no tots reaccioneu de la mateixa manera al tractament. Però torna a l'habitació, Jofre!

Qualsevol persona em pot donar ordres i jo haig d'obeir, tant sí com no. No estic acostumat que em manin, que m'organitzin la vida, jo, que he fet sempre el que he volgut... La Nicole torna a aparèixer al meu costat. Amb el dit índex damunt dels llavis, m'indica que no digui res, em pica l'ullet i continua caminant. Sap que me l'estic mirant pel darrere. Al final del corredor, descobreixo una petita saleta amb la boira de Londres i una pudor horrorosa de tabac. Xafardejo des de la porta, però el xivarri que sento em fa fer mitja volta i recular cap a l'habitació.

M'havia tornat a endormiscar. Unes veus des de fora em ressituen. La porta del meu refugi s'obre suauement. Un altre cop aquella dona vestida de manera estrafolària! La deixo entrar i amb un assentiment de cap la convido a seure a la butaca que tinc a tocar del meu llit. Continuo ajagut al llit articulat amb una flassada que no sé qui m'ha tirat per sobre. Es deixa anar com un sac de trumfes i em pregunto com aconseguirà aixecar-se de l'oreller quan vulgui marxar.

—Soc la Nicole, ja ho saps, oi? —es presenta. Intueixo que avui no serà tan fàcil com l'altre dia fer-la desfil·lar sense que pugui evitar l'interrogatori.

—Sí, però encara no havia sentit la teva veu. No sé què carai hi faig, aquí, i marxaré aviat. —No sé si m'entén, aquesta dona, inexpressiva al màxim.— O sigui, que no cal que intentem començar una

relació d'amistat, ni interessar-nos l'un per l'altre. —S'inclina cap endavant per sentir-me millor.— Segurament no ens trobarem mai més. No tinc ganes d'enraonar amb ningú i només demano que em deixin tranquil, poder tornar a casa i reprendre les meves rutines i els meus hàbits. —Espero que amb el meu discurs s'aixequi i marxi, però continua clavada a la butaca, la meva butaca.— Aniré a buscar el meu gos a casa la filla, que és qui m'ha tancat en aquest centre on no hi ha ningú que hi rasqui, i m'oblidaré del món i de l'espècie humana. Vols fer el favor de deixar-me de mirar amb aquesta cara inalterable que no sé interpretar?

La Nicole m'observa, sense interrompre el meu monòleg, que sembla que reciti des de dins del cor a un públic inexistent.

El silenci de tots dos és truncat per una correddissa i uns crits que arriben de l'altra banda de la paret.

—La vint-i-tres, ràpid! Necessito ajut! Porteu-me una dosi i les corretges!

—Què és això? Què està passant? —li demano.

—Deu ser el Pep. De tant en tant es descontrola i es torna violent. —La Nicole contesta sense aixecar la veu, totalment familiaritzada amb el batibull a l'altre costat de la porta.— Llavors li administren un calmant que el relaxa i el lliguen al llit, però quan té l'atac necessiten ser més de dues persones per immobilitzar-lo. Quan es desperta, no recorda res del que ha passat i només pregunta per què és aquí i quan el vindran a buscar per marxar cap a casa.

El to de veu de la Nicole és agradable, parla amb un llenguatge gens vulgar. Modula la veu com si

hagués estudiat a l'Institut del Teatre, encara que gesticula poc.

—Fa una estona, m'ha semblat sentir més xivarri al passadís. Abans que entressis a xafardejar —li etzibo.

—Això és perquè és l'hora de les visites —No sembla que el meu comentari sarcàstic la preocupi gens ni mica.— Cada dia, de dotze a una, podem rebre familiars i amics. Sembla que s'interessin per nosaltres, però només venen per solucionar els seus càrrecs de consciència. Jo prefereixo que no em vingui a veure ningú. Les úniques persones que de veritat estimo, l'un ja no hi és i l'altra es troba en un centre d'acolliment per a infants. —La dona s'atura en sec.

—Vols parlar-ne? —Em sembla que necessita que algú l'escolti i encara que no en tinc gaires ganes, m'ofereixo.

—No. No estic prou preparada per fer-ho. Però sembles bona persona. Potser més endavant —respon amb contundència.

—Em sap greu, però més endavant serà tard. No tinc cap intenció de quedar-me aquí.

—Ha, ha! —riu la Nicole—. D'aquí no marxa ningú d'un dia a l'altre. Tindré temps d'explicar-te la meua història. Si necessites saber alguna cosa més, m'ho demanes. Per desgràcia, jo sí que fa temps que estic ingressada aquí i conec tot el personal prou bé per poder-te fer un retrat de cada un d'ells. A tu també et porta en Pau Martínez?

—Qui? Mister Bean? —em sincero. Aquesta dona em dona la confiança suficient per compartir la primera confidència.

—Ets bo! Acabes d'arribar i ja estàs posant sobrenoms al personal. A més, l'has clavat! No sé per què, però aquest tipus em provoca rebuig. Jo acostumo a parlar amb la Lola, és l'altra psicòloga de planta.

—Parlar, de què s'ha de parlar? Jo no vull tenir cap conversa amb aquestes bates blanques. No tenen ni idea de què em passa ni de per què he arribat a aquesta situació. —M'estic endinsant en una xerrada molt complicada que vull abandonar.

—I què et passa? —La Nicole continua insistint en la interrogació de tercer grau, o això em sembla a mi.

—No tinc ganes de comentar-ho. Ho sento. —Abaixo tant el to de veu que la Nicole s'ha d'esforçar per entendre les meves paraules.

—Fa dos dies, abans que entressis tu amb la cadira de rodes, una dona molt maca va estar parlant amb el doctor Pons. Se la veia molt trista, no va aixecar el cap ni un moment. Quan va abandonar la planta, les llàgrimes li relliscaven per les galtes, es notava que estava passant per un mal tràngol. Saps de qui et parlo? —La Nicole no pot deixar d'interpretar el seu paper d'investigadora.

—Segurament et refereixes a la meva filla. Mai no ens hem entès. L'única cosa que va ser capaç de fer va ser venir-me a buscar a Andorra per portar-me fins a aquest manicomi per deixar-me tancat. Estic parlant massa amb una dona que no conec de res i me n'estic penedint.

—No ho diguis mai més, això! —Ara sí que ha tret el geni.

—Manicomi? No som en un manicomi? —Continuo insistint tot i saber que estic entrant en un terreny enfangat.

—Aquesta paraula no la tornis a dir o pots oblidar-te de mi! —La Nicole continua disgustada pels meus comentaris tan poc encertats.

—Perdona, no sabia que et pogués molestar tant la meva consideració. —Em veig en l'obligació de disculpar-me.

—Me'n vaig, estic cansada i vull reposar una mica abans del dinar. S'aixeca de la butaca amb una lleugeresa que no imaginava.

La dona surt de l'habitació discretament tal com ha entrat. Em sap greu haver patinat d'aquesta manera, però aquest món és totalment desconegut per a mi.

Soc incapaç de calcular el temps que fa que estic entre aquestes quatre parets. No tenir cap obligació ni responsabilitat fa que les hores trontollin. Per sort el mal de cap m'està passant.

Gairebé atropello una noia en sortir de la cambra. També va vestida amb una bata blau elèctric i una etiqueta enganxada sobre el pit esquerre. No tinc temps de llegir què hi posa.

—Ei! Tu deus ser en Jofre. Molt de gust, soc la Lola, una de les psicòlogues de planta.

Prima, però musculada, cabells llargs i rinxolats de color caoba i mirada amable, són en les primeres coses que em fixo.

—La Nicole m'ha parlat de tu, m'ha dit que ets molt bona. —Em veig impel·lit a tornar-li la salutació.

—Oh, no li facis gaire cas, tots intentem fer bé la nostra feina i amb la Nicole hem connectat. Fa temps que ens coneixem i encara que al principi no m'ho va posar fàcil, va acceptar treballar i col·laborar i no crec que tardi molt a tenir l'alta.

—Per què és aquí? Què li ha passat? —demano.

—Això t'ho ha de dir ella. —Em mira amb els ulls rodons i nobles, però no aconsegueixo treure-li més informació.

—No vol parlar-ne —insisteixo una mica més a la Lola.

—Has de tenir paciència, potser no us coneixeu prou encara —em respon.

Tot el que té de dolça també ho té d'eixuta.

Em quedo sol, però no per gaire estona. Se m'acosta un noi jove que em demana tabac.

—Noi, no fumo.

No sé si es creu el que li dic. Em continua mirant de manera impertinent. Té un esguard estrany, els ulls fixos en els meus. Amb prou feines parpelleja. M'intimida. El deixo plantat i marxo passadís avall, cap on més fressa sento.

Continuo amb el meu passeig de descoberta. Portes a banda i banda del passadís on, a més d'un número, algunes estan personalitzades amb il·lustracions i el nom de l'inquilí que l'ocupa. Dibuixos de flors, animals i paisatges, i d'altres abstractes amb colors llampants. Un em crida l'atenció i fa que m'aturi. Un esbós d'un eriçó vestit amb pantalons de quadres i una camisa blanca descordada que em deixa veure tot el pit pelut. Els palmells de les mans totalment oberts i cara amunt denoten una confiança que fins

ara no he trobat en ningú des que he ingressat. Aquest animal no hi fa res, aquí, desentona d'allò més. I se'm desperta un sentiment de curiositat que havia perdut.

El to pujat d'una conversa en la qual s'interrompen sense pietat els uns als altres em fa oblidar el món de l'art. Em deixo portar pels crits i vaig a parar davant d'un televisor engegat que ningú no mira. És un d'aquells programes que fan al matí en què, sense pietat, es carreguen els personatges, que l'únic que els fa famosos és haver-se ficat al llit amb un altre, potser més conegut que ells. Aquests espectacles em posen molt nerviós i els evito sempre que puc. Penso en la Mei, que tampoc no els suportava. I així cavil·lant em troba una de les infermeres.

—Jofre, estàs bé? Parlaves tot sol.

—És l'únic que em falta, parlar sol, amb aquest panorama que m'envolta —remugo.

L'auxiliar s'acosta a una jove que està estirada al sofà, davant de la pantalla del televisor.

—Mònica, que no saps que no et pots ajeure aquí? Després no dormiràs al vespre. Vine, seu, que et presentaré en Jofre.

—Per què teniu el televisor engegat si no se'l mira ningú? —demano, sense fer cas de la noia.

—Segur que fins ara hi havia algú que seguia el programa, o potser la mateixa Mònica abans de quedar-se adormida. —La infermera intenta justificar-la.

—A mi, aquesta merda no m'agrada —li replica la Mònica.

—Va, no parlis malament, Mònica! Et presento en Jofre.

—No vull conèixer ningú, aviat marxaré d'aquí
—responc una mica malagradós.

—Ja! Que t'ho creus, que et deixaran marxar tan de pressa. —A la Mònica li falta temps per desafiar-me. Va vestida amb un xandall vell sargit pels genolls i porta unes sabatilles roses cridaneres i lletges.

És la segona vegada que m'amenacen. I només he parlat amb dues persones, la Nicole i ara la Mònica. El cor em bateja amb força, una suor freda em deixa xop, i una sensació d'ofec fa que no pugui respirar amb normalitat. Haig de seure i tancar els ulls.

—Què m'està passant? —demano en veu alta—. Em moro!

La infermera s'acosta, em posa la mà sobre l'espatlla i em demana que respiri pausadament.

—Jofre, estàs patint un atac d'ansietat, has d'intentar relaxar-te.

—Ho veus molt fàcil, com vols que em tranquil·litzi aquí tancat?

—Posa't aquesta pastilla sota de la llengua i espera que et faci efecte. —La professional continua donant ordres concises.— T'acompanyo a l'habitació?

Sense esperar que respongui, m'ajuda a aixecar del sofà i em sosté pel braç per donar-me confiança.

Quan la seva dona mor en un accident, el Jofre perd molt més que la persona que estimava: perd el sentit de la seva vida. Aïllat i superat pel dolor, l'alcohol es converteix en l'únic refugi possible... fins que toca fons. La decisió de la seva filla d'ingressar-lo en un centre de salut mental marca un abans i un després. Allà, en un entorn desconegut, ple de normes, mirades que jutgen i persones que, com ell, carreguen històries difícils d'explicar, es veurà obligat a enfrontar-se a la seva addicció i a si mateix. *Tocats de l'ala* és una novel·la sobre el dol, l'estigma i la fragilitat humana, però també sobre la possibilitat —incerta, imperfecta— de reconstruir-se i tornar a començar.

PVP 22 €

anem
EDITORS

